

Idéblad

Tryggare och Mänskligare Göteborg vill lyfta fram olika exempel på trygghetsarbete som pågår i staden genom offentliga och privata aktörer, föreningar, eldsjälar och många andra. Tanken är att inspirera till nya trygghetsskapande processer.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETE I BERGSJÖN

De fotointresserade 15-åringarna Thanh Chau och Zen Dinha deltog i samverkans- och inflytandeprojektet "Gränsöverskridande samarbete i Bergsjön Centrum", som utgick från vad Bergsjöborna själva ville förändra i stadsdelen. "Det är bra att någon lyssnar på ens åsikter", säger Zen Dinha.

MED BERGSJÖBORNA I CENTRUM

Projektet "Gränsöverskridande samarbete i Bergsjön Centrum" ökar tryggheten och trivseln. Men även boendeinflytandet. När Bergsjöborna fick säga vad de ville förändra handlade det om mötesplatser och kulturhus - men även om skyltar och papperskorgar.

– Jag känner mig hemma i Bergsjön, fastslår Thanh Chau, som går i nian på Bergsjöskolan.

Hon får medhåll av klasskompisen Zen Dinha:

– Det är bra att många tänker på hur det är här, att någon lyssnar på ens åsikter.

De två 15-åriga tjejerna har varit med i samverkans- och inflytandeprojektet "Gränsöverskridande samarbete i Bergsjön Centrum", vars utgångspunkt är att ta reda på vad de boende själva vill förändra och vad de har för bild av sin stadsdel.

Både Thanh Chau och Zen Dinha är fotointresserade, så för dem gäller det där med bilden av Bergsjön även rent bokstavligt: med kamerans hjälp har de dokumenterat kyrkor, idrottslokaler, föreningar, busshållplatser och andra mötesplatser i området.

Och just mötesplatser, där både unga och gamla kan träffas och umgås, var ett genomgående önskemål i de fyra fokusgrupper som ingått i projektet. Annat som var viktigt för Bergsjöborna var bättre belysning, tydligare skyltning, fler sittplatser, toaletter och papperskorgar - och ett nytt kulturhus.

Initiativet till projektet togs hösten 2005 av det all-

Niondeklassarna Thanh Chau och Zen Dinha från Bergsjöskolan gillar att fotografera och har tagit bilder av mötesplatser i sin stadsdel i samband med projektet "Gränsöverskridande samarbete i Bergsjön Centrum".

männittiga bostadsföretaget Familjebostäder i Göteborg AB, som har omkring 1 500 lägenheter i centrala Bergsjön. En stor mängd aktörer bjöds in och en styrgrupp bildades med representanter från Familjebostäder, Bergsjöns stadsdelsförvaltning, Park- och naturförvaltningen, Trafikkontoret, Lokalsekretariatet, Göteborgslokaler, Kulturförvaltningen, Göteborgs universitet, Svenska kyrkan i Bergsjön, Idrotts- och föreningsförvaltningen och Tryggare och Mänskliga Göteborg. Senare har även en större projektgrupp bildats, där bland andra Hyresgästföreningen och Föreningsforum ingår.

Projektets mål är att göra Bergsjön Centrum till en tryggare, trevligare och mer attraktiv stadsdel att verka, bo och leva i.

Men medbestämmandeaspekten är minst lika viktig:

– Det ingår i vårt uppdrag att ge de boende ett långtgående inflytande. För att få ett helhetsperspektiv var det viktigt att verkligen få med alla - och upplutningen har också varit mycket stor, säger Helena Mehner, Familjebostäder i Göteborg AB.

De fyra fokusgrupperna bestod av en sjundeklass från Bergsjöskolan, en tredjeklass från Solbackeskolan, en vuxengrupp från ungdomsföreningen Mix samt en grupp fotointresserade högstadiungdomar (där dock Thanh Chau och Zen Dinha ursprungligen inte ingick - de kom med i projektet senare).

Arkitekterna Mania Teimouri och Lisa Åhlström från kulturförvaltningen ansvarade för att vaska fram konkreta förslag ur arbetet med grupperna. På skolorna skedde detta bland annat i form av rundvandringar där eleverna "inventerade" närområdet, och genom att teckna kartor och platser och bygga modeller. Fotoleverna fick i uppdrag att fotografera Bergsjön ur ett ungdomsperspektiv och vuxengruppen skissade bland annat på sittplatser och planteringar och kom med förslag på hur det stängda kulturhuset skulle kunna få nytt liv.

Alla grupperns bidrag visades på en utställning och dessutom gjorde Bergsjöns Kultur- och Mediaverkstad en film om arbetet.

– Syftet var att verkligen ta de boende på allvar, och barnen har kunskaper som vi inte har - vi vet ju inte hur de upplever sin närmiljö. Då är det inte bara att fråga "Vad vill ni ha?", utan man måste jobba under lite längre tid för att få fram det. I min roll ingick att ge dem verktyg. Till exempel kanske man inte tänker på vägen till skolan som man går varje dag, men om

man vandrar den tillsammans och pratar om husen och hur allt är planerat, då kan man se en koppling mellan sig själv och platsen och bli mer medveten och delaktig, säger Mania Teimouri.

Förutom arbetet med fokusgrupperna har hon även inhämtat synpunkter från en grupp föräldrar med barn i öppna förskolan samt arrangerat ytterligare en utställning - med bland annat Thanh Chau och Zen Dinhas mötesplatsbilder.

– Familjebostäder arbetar aktivt för att ge våra hyresgäster möjlighet till inflytande i sitt boende. För att kunna få en bra bild av vad man vill är det viktigt att få många att engagera sig - vilket vi i detta arbete har lyckats med, säger Agneta Kores, vd på Familjebostäder i Göteborg AB.

När Bergsjöbornas önskemål hade utkristalliserats bildades fyra arbetsgrupper. En har ansvar för belysning och ett tydligare och mer konsekvent skyltsystem, en annan ska tillgodose behovet av fler, bättre och större papperskorgar.

I den tredje gruppen, som ansvarar för mötesplatserna, ingår Eva Glader, landskapsarkitekt på Park- och naturförvaltningen. Hon har utgått från arbetsgruppernas förslag och bland annat ritat en rejäl bänk vid Aniaragatan och en sittplats i terrassform i en slänt vid Bergsjöskolan.

Projektledare för den fjärde arbetsgruppen, med ansvar för kulturhuset, är Kerstin Wennergren, chef för Folkets Hus i Hammarkullen. Genom bland annat intervjuer med omkring 90 personer har hon skaffat en ännu tydligare bild av önskemålen:

– Bergsjöborna vill ha ett hus som är öppet för alla, inget ungdomshus men ändå med plats för unga. De vill ha lokaler som går att hyra, kafé med internetuppkoppling och möjlighet att både ta del av kultur och själva utöva den.

Dessa önskemål blev också tydliga i samband med utställningen "Konstens plats", som lyfte fram konsten och konstutövarna i Bergsjön.

I denna videoinstallation hade Esther Shalev-Gerz, internationellt verksam konstnär och professor på Konsthögskolan Valand, intervjuat ett 40-tal Bergsjöbor som alla på något sätt utövar konst. Hon ställde frågan: Vad är konstens plats för dig? Resultatet visades i slutet av 2006 i både Bergsjön Centrum och Konsthallen vid Götaplatsen. För att få en helhet var man tvungen att besöka båda platserna. I Bergsjön kunde man se bilderna på konstnärerna, i Konsthallen kunde man höra deras röster.

SÅ GJORDE VI

- ▶ Samverkans- och inflytandeprojektet "Gränsöverskridande samarbete i Bergsjön Centrum" initierades hösten 2005 av det allmännyttiga bostadsföretaget Familjebostäder i Göteborg AB, som har omkring 1 500 lägenheter i centrala Bergsjön.
- ▶ En stor mängd aktörer bjöds in och en styrgrupp bildades med representanter från Familjebostäder, Bergsjöns stadsdelsförvaltning, Park- och naturförvaltningen, Trafikkontoret, Lokalsekretariatet, Göteborgslokaler, Kulturförvaltningen, Göteborgs universitet, Svenska kyrkan i Bergsjön, Idrotts- och föreningsförvaltningen och Tryggare och Mänskligare Göteborg. Styrgruppen träffas tre-fyra gånger om året och leds av Familjebostäder i Göteborg AB. Senare har även en större projektgrupp bildats, där Hyresgästföreningen, Föreningsforum med flera ingår.
- ▶ Projektets mål är att göra Bergsjön Centrum till en tryggare, trevligare och mer attraktiv stadsdel att verka, bo och leva i. Även boendeinflytandet är en viktig aspekt.
- ▶ För att få fram konkreta förslag på förbättringar arbetade arkitekterna Mania Teimouri och Lisa Åhlström från kulturförvaltningen med fyra fokusgrupper: en sjundeklass från Bergsjöskolan, en tredjeklass från Solbackeskolan, en vuxengrupp från ungdomsföreningen Mix samt en grupp fotointresserade högstadiungdomar under läraren Börje Rydéns ledning. Skoleleverna gjorde rundvandringar i området, tecknade kartor och platser och byggde modeller. Foteleverna dokumenterade hur Bergsjön ser ut ur ett ungdomsperspektiv och vuxengruppen kom med skisser och förslag på ett nytt kulturhus.
- ▶ Alla grupperns förslag visades på en utställning. Dessutom gjorde Bergsjöns Kultur- och Medi-

averkstad och regissören Shaker K Tahrer dokumentären "En film om gränsöverskridande samarbete och boinflytande i Bergsjön Centrum". Mania Teimouri har dessutom haft kontakt med en grupp föräldrar som har barn på den öppna förskolan samt arrangerat ytterligare en utställning.

- ▶ Bland Bergsjöbornas främsta önskemål fanns fler mötesplatser, bättre belysning, tydligare skyltning, fler sittplatser, toaletter och papperskorgar och ett nytt kulturhus.
- ▶ Fyra arbetsgrupper bildades: en för bättre belysning och skyltning (där Familjebostäder och Gatukontoret har ansvaret), en för fler och bättre papperskorgar (med Trafikkontoret och Park- och naturförvaltningen som ansvariga), en för nya mötesplatser (Park- och naturförvaltningen) och en för ett nytt kulturhus (projektledare Kerstin Wennergren på Folkets Hus i Hammarkullen).

SVÅRIGHETER

- ▶ Barnen i stadsdelen var lätta att nå genom skolan, men i början var det svårt att få tag i vuxna. Deras engagemang ökade dock när det väl fanns en utställning med förslag att ta ställning till och ha åsikter om.

LÄRDOMAR

- ▶ Det är viktigt att någon driver projektet framåt och håller farten. Då får man också med sig de andra aktörerna.
- ▶ Men att få fram vad människor verkligen vill är samtidigt ett arbete som måste få ta tid. Därför är det viktigt att hålla folk underrättade under resans gång, så att de ser att något händer.

TIPS

- ▶ Se till att verkligen ha med alla parter.
- ▶ Ett inflytandeprojekt skapar förväntan. Innan man sätter igång måste man därför veta vad som är genomförbart. Om saker inte blir av förlorar man folks förtroende.

KONTAKTINFORMATION

- ▶ Agneta Kores, vd Familjebostäder i Göteborg AB: 031-731 67 52, agneta.kores@familjebostader.goteborg.se
- ▶ Mania Teimouri, arkitekt på enheten för barn- och ungdomskultur på Göteborgs Stads kulturförvaltning: 0737-20 39 72, mania_tei@hotmail.com
- ▶ Mie Svennberg, arkitekturkonsulent i Göteborg och Västra Götalandsregionen: 031-368 32 55, mie.svennberg@kultur.goteborg.se
- ▶ Eva Glader, landskapsarkitekt på Göteborgs Stads park- och naturförvaltning: 031-365 57 64, eva.glader@ponf.goteborg.se
- ▶ Kerstin Wennergren, chef för Folkets Hus i Hammarkullen: 0705-51 91 09, kerstin.wennergren@folketshushammarkullen.se
- ▶ Åsa Svensson, utvecklingschef, SDF Bergsjön, 031-365 40 97
- ▶ Ann-Charlotte Gustafsson, samhällsplanerare, SDF Bergsjön, 031-365 41 17
- ▶ Néliida Becerra, kulturfrågor, Tryggare och Mänskligare Göteborg: 031-368 05 21, nelida.becerra@stadshuset.goteborg.se
- ▶ Gerd Cruse Sondén, arkitekt, Tryggare och Mänskligare Göteborg: 031-368 05 22, gerd.cruse.sonden@stadshuset.goteborg.se